

disse Lovforslag, vi kommer til at handle efter Novemberferien.

Men Samfundet trænger ogsaa til en Ambulance, og denne Ambulance har Kirken tidligere taget sig af. I de store Byer gør den det endnu, og den gør et overordentlig stort Arbejde dér. Kirkens Tjenere i Ambulancen var Mænd og Kvinder, der gik til dette Arbejde, fordi det var en Gudstjeneste for dem, de følte sig forpligtede overfor det højeste, de vidste, de tænkte ikke paa sig selv. Idealet, det, de havde for Øje, var Næstekærligheden, et rent personligt Forhold. Naar de hjalp, var det Almisser, de gav, men Almisser, der ikke virkede forsimplende og ikke virkede etisk ødelæggende, demoraliserende, netop fordi de blev givne og modtagne som Gudstjeneste. Disse Kirkens Tjenere havde store Ævner til at administrere denne Almisse, som man den Gang kaldte en Naadegave. Det er et Udtryk, man ikke holder af at bruge i det moderne Sprog, men det var alligevel det, der var Tale om. Naar man nu ikke kan finde disse Mennesker i den moderne Ambulance, der er gaaet over til det neutrale Samfund — og det er meget sjældent, at man finder saadanne Mænd og Kvinder —, hvorledes skal man da skaffe dem til Veje? Man kan ikke finde dem ved Hjælp af den almindelige Valgret, thi disse sjældne Mænd og Kvinder plejer at leve i det skjulte, saa at det er overmaade svært at faa dem kommanderet ud. Paa dette Omraade, i Ambulancen, tror jeg, det maa være, som det er paa, lad mig sige, Skolevæsenets Omraade: Nogle er Pædagoger af Guds Naade, andre er det ikke, men der er mange dygtige Lærere, som ikke er Pædagoger af Guds Naade, og som har søgt at erstatte den manglende Naadegave med Uddannelse, har søgt at sætte sig ind i deres Ting og gjort et Arbejde for at forstaa deres Undervisning. Hvor mange er der herhjemme, der har gjort et Arbejde for at forstaa Samfundet og for at forstaa Nøden, ikke alene med Hjertet, men ogsaa med Forstanden?

Jeg vil sige, at Hjælpekasseloven er en saadan Ambulancelov, som er fortræffelig, naar den har fortræffelige Folk i Spidsen, og saa er den endda kun fortræffelig ude i de smaa Landsogne. I de store Byer tror jeg, at den i Virkeligheden ikke er mulig. Ude i de smaa Landkredse, hvor man kender hverandre, kan man administrere en Lov som denne fortræffeligt. Men i de store Kommuner? Nej, dér kan man ikke gøre det, dér

bliver den en Almisselov. Nu har dette Ord været nævnt nogle Gange, og der er polemiseret mod dette Ord Almisse fra mit Partis Ordfører (S. Frederiksen). Det kommer imidlertid an paa, hvad man forstaaer ved Almisse. Ved Almisse forstaaer jeg en Gave, som ikke med Rette, med retmæssigt Krav, tilkommer Modtageren, og derfor er netop denne Hjælpekasseunderstøttelse en Almisse efter min Opfattelse af Ordet Almisse. Almisser virker ikke demoraliserende, naar den gives som en Barmhjertighedsgerning, altsaa fra Menneske til Menneske, men en Almisse virker demoraliserende, saa snart den er givet paa det offentlige Vegne, paa en Institutions Vegne, paa en Hjælpekasses Vegne. Jeg kan her henvise til to Udtalelser. I Ugebladet „Tiden“ stod der den 20. Januar 1911 en Artikel, som er skrevet af en Dame, der har med Hjælpekassen at gøre i en af Landets største Landkommuner, nemlig Gentofte-Ordrup, der vel har omtrent 35,000 Indbyggere. Denne Artikel, som er skrevet for 1½ Aar siden, falder mærkelig i Traad med en Bog, jeg har faaet, og som er udkommet i Dag, udgivet af Fattiginspektøren ude paa Frederiksberg, Overretssagfører Steincke. De Erfaringer, som er gjorte af disse to, den ene en Kvinde, den anden en Mand, der begge har staaet midt i et betydningsfuldt Arbejde af den Art, vi nu er beskæftigede med, falder sammen, og de gaar ud paa dette: Tag eder i Agt for at gaa videre paa den Lovgivningsvej, I er inde paa med Hjælpekasserne, det er en farlig Vej, fordi den virker demoraliserende, det er en Almisselovgivning, lad os endelig ikke komme ind paa en Almisselovgivning her i vor Folk!

Jeg har desværre kun haft Tid til løseligt at læse den nævnte Bog igennem. Jeg har det Indtryk, at denne Bog skulde være kommet for 8 Dage siden, saa at vi i Dag kunde have haft de Erfaringer at bygge paa, som er nedlagt i den, men vi kan maaske bygge paa dem i det kommende Udvalg. Det tror jeg for Resten ikke, vi kan, thi hvis vi skulde følge dem, maatte vi gaa helt andre Veje end at vedtage dette Lovforslag, og dette Lovforslag vil blive vedtaget, det kan der ikke være Tvivl om, og det bør vedtages. Denne Bog vil da være en Hjælp til at overse visse Sider af det sociale Spørgsmaal og den sociale Lovgivning og hjælpe til at forstaa, at vi ikke kan blive ved at gaa i den Retning, som vi er slaaet ind paa med Hjælpekasserne, undtagen for smaa